

KURBAN BAYRAMI

ليس العيد لمن لبس الجديد
إنما العيد لمن طاعته تزيد

Bu mübarek Kurban Bayramı günüdür. Bu gün, Yüce Allah'ın kullarına lütfettiği büyük bir bayramdır. Müminler için sevinç ve mutluluk günüdür. Bu gün, rahmetin indiği, affın yayıldığı ve kalplerin huzur bulduğu bir gündür.

Kurban Bayramı, Allah'a yakınlaşma (kurban) ibadetinin yerine getirildiği, yardımlaşma ve dayanışmanın arttığı mübarek bir zamandır. Müslümanlar bu günde Allah'a şükreder, birbirlerini ziyaret eder, fakir ve ihtiyaç sahiplerine yardım ederler.

Hz. Peygamber Medine'ye geldiğinde Medinelilerin yılın iki gününü tören ve eğlence ile kutladıklarını görmüştü. Hz. Peygamber:

مَا هَذَانِ الْيَوْمَانِ

'Bu iki gün nedir?' (niye kutluyorsunuz) diye sordu.

كُنَّا نَلْعَبُ فِيهِمَا فِي الْجَاهِلِيَّةِ

'Câhiliye döneminde o günlerde oynar/eğlenirdik.' dediler.

Bunun üzerine Resûlullah (sav) şöyle buyurdu:

إِنَّ اللَّهَ قَدْ أَبْدَلَكُمْ بِهِمَا خَيْرًا مِنْهُمَا يَوْمَ الْأَضْحَى وَيَوْمَ الْفِطْرِ

'Şüphesiz Allah sizin için o günleri onlardan daha hayırlı olan Kurban ve Fıtır (Ramazan) bayramlarıyla değiştirdi.'¹

Büyük Bayramın Muştuları

Dünyada yaşadığımız bu bayramlar, bize daha büyük ve kalıcı bir mutluluğun geleceğini müjdeler. Bu iki bayram da, İslam dini açısından iki özel zaman dilimi olan Ramazan ayı ve Hac günlerinin hemen ardından gelir. Müslümanlar da tıpkı bu iki bayramın öncesinde olduğu gibi yorucu bir kulluk görevinin ifa etmesinden sonra ahirette Cenabı Allah'ın kendilerine hazırladığı mükâfatı elde etmek suretiyle büyük bayramı yaşayacaklardır.

---

¹ Ebû Dâvûd, Salât, 239;

İtaatin İsyana Galip Geldiği Gündür

Bu, büyük sevinç günüdür. İtaatin günaha galip gelmesinin sevincidir. İyiliğin kötülüğe üstün gelmesinin sevincidir.

Bu gün, imanın şeytana, Cömertliğin cimriliğe, ikramın bencilliğe galip gelmesinin günüdür. Bu gün, ibadetlerin tamamlanmasının ve Allah'a itaat etmenin sevincidir.

Günah İşlenmediği Her Gün Bayramdır

Bir adam müminlerin Emiri Hz. Ali'nin yanına girdi ve onun arpa ekmeği yediğini gördü.

Ona dedi ki:

“Ey Müminlerin Emiri! Bugün bayram olmasına rağmen, sen arpa ekmeği mi yiyorsun?”

Hz. Ali şöyle cevap verdi:

“Bugün de bizim için bayramdır, yarın da bayramdır. Allah'a isyan etmediğimiz her gün bizim için bayramdır.”

Gerçek Bayram

Behlül Dâna bir bayram günü Harun Reşid'i atının üzerinden gösterişli bir elbiseyle görünce şu beyitleri okumuştur:

• لَيْسَ الْعِيدُ لِمَنْ لَيْسَ الْجَدِيدُ إِنَّمَا الْعِيدُ لِمَنْ أَمِنَ الْوَعِيدَ

Gerçek bayram, yeni elbise giyen kişiye değil, ahiret azabından emin olan kişi içindir,

• لَيْسَ الْعِيدُ لِمَنْ يَتَّبَعُ بِالْعُودِ إِنَّمَا الْعِيدُ لِمَنْ تَابَ وَلَا يَعُودُ

Gerçek bayram, güzel kokular sürünen kişiye değil, günahlarından tevbe edip tekrar o günahlara dönmeyen kişi içindir.

• لَيْسَ الْعِيدُ لِمَنْ زَيَّنَ الْقُصُورَ إِنَّمَا الْعِيدُ لِمَنْ زَيَّنَ الْقُبُورَ

Gerçek bayram, sarayları süsleyen kişiye değil, (ölümden sonrası için) kabirleri süsleyen kişi içindir.

• لَيْسَ الْعِيدُ لِمَنْ رَكِبَ الْمَطَايَا إِنَّمَا الْعِيدُ لِمَنْ تَرَكَ الْخَطَايَا

Gerçek bayram, güzel atlara binen kişiye değil, hatalarını terk eden kişi içindir.

• لَيْسَ الْعِيدُ لِمَنْ أُنِسَ بِالْعُلَمَانِ إِنَّمَا الْعِيدُ لِمَنْ أُنِسَ بِالْقُرْآنِ

Gerçek bayram, hizmetçiler edinen kişiye değil, Kur'an'ı dost edinen kişi içindir.

• لَيْسَ الْعِيدُ لِمَنْ جَلَسَ عَلَى الْبِسَاطِ إِنَّمَا الْعِيدُ لِمَنْ جَاوَزَ الصِّرَاطَ

Gerçek bayram, süslü döşekler üzerinde oturan kişiye değil, sırat köprüsünü geçen kişi içindir.

Alvarlı Efe hazretleri ne güzel söylemiş:

Mevlâ bizi afv ede
Gör ne güzel 'ıyd ola
Cürm ü hatâlar gide
Bayrâm o bayrâm ola

Bayramda Eğlenmek

Aişe (radıyallahu anhâ)'dan rivayet edildiğine göre:

“Resûlullah (sallallahu aleyhi ve sellem) yanıma girdi. Yanımda Buâs savaşına dair şarkılar söyleyen iki cariye vardı. Peygamber (s.a.v.) yatağa uzandı ve yüzünü başka tarafa çevirdi. O sırada Ebû Bekir içeri girdi ve beni azarlayarak;

• أَبْمُرْمُورِ الشَّيْطَانِ فِي بَيْتِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ؟

“Resûlullah’ın yanında şeytanın mizmarı mı (çalgısı mı) var?” dedi.

Bunun üzerine Resûlullah (s.a.v.) ona dönüp;

يَا أَبَا بَكْرٍ إِنَّ لِكُلِّ قَوْمٍ عِيدًا، وَهَذَا عِيدُنَا

“Ey Ebu Bekir! Her kavmin bir bayramı vardır. Bu da bizim bayramımızdır.”²

Yine o gün Habeşliler mızraklarla oynuyorlardı. Ya ben Resûlullah’a sordum ya da O bana, ‘Seyretmek ister misin?’ dedi. ‘Evet.’ dedim. Bunun üzerine beni arkasına aldı; başım O’nun omzuna yaslanmıştı, yanaklarım yan yana idi. Nihayet ben sıkılınca, ‘Yeter mi?’ dedi. Ben de, ‘Evet.’ dedim.”³

Akrabaları Ziyaret Etmek

Rasulullah buyurdular ki:

• «مَنْ سَرَّهُ أَنْ يُبْسَطَ لَهُ فِي رِزْقِهِ، أَوْ يُنْسَأَ لَهُ فِي أَثَرِهِ، فَلْيَصِلْ رَحْمَهُ»

² Müslim.

³ Buhari.

Kim, rızkının Allah tarafından genişletilmesini, ecelinin uzatılmasını isterse sıla-i rahim yapsın.⁴

Rasulullah buyurdular ki:

• إِنَّ أَعْمَالَ بَنِي آدَمَ تُعْرَضُ كُلَّ خَمِيسٍ لَيْلَةَ الْجُمُعَةِ، فَلَا يُقْبَلُ عَمَلٌ قَاطِعٌ رَجِمَ

“Her Cuma gecesi insanoğlunun amelleri Allah'a arz olunur. Ancak akrabasıyla alâkasını kesen kimsenin amelleri kabul edilmez.”⁵

Rasulullah buyurdu ki:

• الصَّدَقَةُ عَلَى الْمِسْكِينِ صَدَقَةٌ وَهِيَ عَلَى ذِي الرَّحِمِ نِثْتَانِ صَدَقَةٌ وَصِلَةٌ

“Yoksula bir şey vermek sadakadır. Akrabaya bir şey vermenin ise iki sevabı vardır. Birisi sadaka sevabı, diğeri de akrabayı görüp gözetme sevabıdır”⁶

Birlik ve Beraberlik İçinde Olmak

• وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا وَاذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنْتُمْ أَعْدَاءً فَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهِ إِخْوَانًا وَكُنْتُمْ عَلَى شَفَا حُفْرَةٍ مِنَ النَّارِ فَأَنْقَذَكُمْ مِنْهَا كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ

“Hep birlikte Allah’ın ipine (İslâm’a) sımsıkı yapışın; parçalanmayın. Allah’ın size olan nimetini hatırlayın: Hani siz birbirinize düşman kişilerdiniz de O, gönüllerinizi birleştirmişti ve O’nun nimeti sayesinde kardeş kimseler olmuştunuz. Yine siz bir ateş çukurunun tam kenarında iken oradan da sizi O kurtarmıştı. İşte Allah size ayetlerini böyle açıklar ki doğru yolu bulasınız.”⁷

• وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَنَازَعُوا فَتَفْشَلُوا وَتَذْهَبَ رِيحُكُمْ وَاصْبِرُوا إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ

“Allah ve Rasûlüne itaat edin, birbirinizle çekişmeyin; sonra korkuya kapılırsınız da kuvvetiniz gider. Bir de sabredin. Çünkü Allah sabredenlerle beraberdir.”⁸

Rasulullah buyurdular ki:

• لَا تَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ حَتَّى تُؤْمِنُوا وَلَا تُؤْمِنُوا حَتَّى تَحَابُّوا أَوْ لَا أَدْلُكُمْ عَلَى شَيْءٍ إِذَا فَعَلْتُمْوَهُ تَحَابَبْتُمْ أَفْسُوا السَّلَامَ بَيْنَكُمْ

"Allah'a yemin ederim ki; sizler iman etmedikçe cennete giremezsiniz. Birbirinizi sevmedikçe de gerçek iman etmiş olamazsınız. Yaptığınızda birbirinizi seveceğiniz bir şey öğreteyim mi? Aranızda selamı yayınız.”⁹

Küskünlükleri Bitirip Barışmak

⁴ Buhari.

⁵ İbn Hanbel.

⁶ Tirmizi.

⁷ Al-i İmran, 103.

⁸ Enfal, 46.

⁹ Müslim.

• وَجَزَاءُ سَيِّئَةٍ سَيِّئَةٌ مِّثْلُهَا فَمَنْ عَفَا وَأَصْلَحَ فَأَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ
“Bir kötülüğün karşılığı, onun gibi bir kötülüktür (ona denk bir cezadır). Ama kim affeder ve arayı düzeltirse, onun mükâfatı Allah’a aittir. Şüphesiz O, zalimleri sevmez.”¹⁰

• إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلِحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ
“Müminler ancak kardeşirler. Öyleyse kardeşlerinizin arasını düzeltin ve Allah’tan korkun ki esirgenesiniz.”¹¹

• وَلَا تَسْتَوِي الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ ادْفَعْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ فَإِذَا الَّذِي بَيْنَكَ وَبَيْنَهُ عَدَاوَةٌ كَأَنَّهُ وَلِيٌّ حَمِيمٌ
İyilikle kötülük bir olmaz, Sen (kötülüğü) en güzel bir şekilde önle. O zaman seninle arasında düşmanlık bulunan kimse, sanki candan bir dost olur.¹²

Rasulullah buyurdular ki:

• صِلْ مَنْ قَطَعَكَ وَأَحْسِنْ إِلَى مَنْ أَسَاءَ إِلَيْكَ وَقُلِ الْحَقُّ وَلَوْ عَلَى نَفْسِكَ
"Sana gelmeyene git, sana kötülük yapana iyilik yap, aleyhine de olsa doğruyu söyle.”¹³

Rasulullah buyurdular ki:

• لَا يَحِلُّ لِمُسْلِمٍ أَنْ يَهْجَرَ فَوْقَ ثَلَاثٍ، فَإِنَّهُمَا نَاكِبَانِ عَنِ الْحَقِّ مَا دَامَا عَلَى صُرَامِهِمَا،
“Bir müslümanın üç günden fazla küs durmak helal olmaz. Çünkü onlar küslüklerine devam ettikleri sürece haktan yüz çevirmişlerdir.
• وَإِنْ أَوْلَهُمَا فَيِنَّا يَكُونُ سَبْقُهُ إِلَى الْفِيءِ كَفَّارَةٌ لَهُ،

Hangisi barışmak için ilk girişimde bulunursa onun günahları affolunur.

• وَإِنْ سَلَّمَ عَلَيْهِ فَلَمْ يَرُدَّ عَلَيْهِ، وَلَمْ يَقْبَلْ سَلَامَهُ رَدَّتْ عَلَيْهِ الْمَلَائِكَةُ،
Eğer o selam verir de arkadaşı ona cevap vermezse selamını kabul etmezse onun selamını melekler alır.

• فَإِنْ مَاتَا عَلَى صُرَامِهِمَا لَمْ يَدْخُلَا الْجَنَّةَ جَمِيعًا أَبَدًا
Eğer küs olarak ölürlerse asla birlikte cennete giremezler.”¹⁴

Rasulullah buyurdular ki:

• أَفْضَلُ الصَّدَقَةِ إِصْلَاحُ ذَاتِ الْبَيْنِ
“Sadakanın en fazîletlisi, dargınların arasını bulup düzeltmektir.”¹⁵

¹⁰ Şura, 40.

¹¹ Hucurat, 10.

¹² Fussilet, 34.

¹³ Suyuti, C. Sağır.

¹⁴ Şuabu'l-İman.

¹⁵ Taberani, M. Kebir.

CÜNEYT İPEK ERZURUM İSPİR